

خط مذاکره باز است

حاشیه‌سازی مخالفان مسیر گفت‌وگوها را تغییر می‌دهد؟

رضا رئیس

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

پس از اعلام رسمی تعویق مذاکرات ایران و آمریکا، منتقدان و مخالفان مذاکره که پیش‌تر از روند شتابان و روبه‌جلوی مذاکرات، هاج و واج مانده بودند و همه تحرکات ایدایی و تبلیغات رسانه‌ای پروژه ایران‌هراسی خود را ابتر و نقش بر آب می‌دیدند، به خیال خود فرصت و مجال مناسبی برای عرض اندام یافته‌اند و در حالی که تدابیر رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی دو طرف مذاکره‌کننده در جریان برگزاری مذاکرات راه را بر مانورهای رسانه‌ای آنها بسته بود، فرصت را غنیمت شمردند و شایعه‌سازی و جنگ روانی و رسانه‌ای را از سر گرفتند، به خیال آنکه مذاکرات را در همین آغاز به کار با پس‌زمینه‌های تنش‌های موجود و دیرپا به ورطه ناکامی بکشانند.

طی چند روز گذشته حاشیه‌سازی‌ها انواع و اقسام و شقوق مختلف داشته است. یک بار خبری درز می‌دهند که کشورهای موسوم به ترونیکی اروپایی که خود را برون‌افتاده از متن مذاکرات دیده‌اند، با جلو انداختن آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و دبیرکل آن گروهی، اطلاعات تازه‌ای از برنامه هسته‌ای ایران را به طرف آمریکایی داده‌اند که نشان می‌دهد، ایران بر خلاف ادعاها در برنامه هسته‌ای خود انحراف داشته و در جریان مذاکرات آنها را از دید آمریکایی‌ها پنهان کرده و همین نکته باعث خشم و ناراحتی ترامپ شده و مذاکرات به این دلیل به تعویق افتاده است. این در حالی است که هر آشنا به مناسبات بین‌المللی می‌داند که اروپا حوزه سیاست خارجی خود را همواره در ذیل راهبرد طرف آمریکایی تنظیم و ترسیم کرده است؛ به‌خصوص در برابر چهره‌ای همچون ترامپ، بسیار بعید است که مرتکب چنین اقدام و کارشکنی در برابر اراده ترامپ در مذاکرات شود.

از طرف دیگر، جایگاه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و قواعد و پروتکل‌های چنین نهاد بین‌المللی آیا منطبق با این رفتارهای بچه‌گانه و سطحی است و اگر آنها اطلاعاتی از برنامه هسته‌ای ایران برخلاف پروتکل و دستورالعمل‌های آژانس داشته‌اند، چگونه تاکنون حرفی از آن نزده‌اند و گزارشی به شورای حکام داده نشده است؟ اگر طرف ایرانی در جریان مذاکرات گزارش خلاف واقع داده، آیا نمی‌دانسته که در کوتاه‌ترین زمان این خلاف‌گویی با توجه به نظارت تمام‌عیار آژانس بر برنامه هسته‌ای ایران هویدا می‌شود؟ و در نهایت آنان سیستم اطلاعاتی ایالات متحده را چه فرض کرده‌اند که گویی کودکانی تازه‌کار هستند که هیچ علم و اطلاعی از روند موضوعات ندارند؟

در دیگر سو، رسانه‌های عربی و عبری مدعی شده‌اند که نیروی دریایی آمریکا در هفته گذشته یک کشتی حامل تسلیحات از مقصد ایران به یمن را توقیف کرده و همین نکته باعث خشم طرف آمریکایی و دستور تعویق مذاکرات شده است. این در حالی است که طی محاصره چندین و چندساله یمن، اساساً ایران اگر هم می‌خواست سلاح به یمن ارسال کند، امکانش را نداشت، که نشانه آن عدم توقیف هیچ محموله

قبل از فاجعه کاری کنید

درباره ناترازی‌ها، عملکرد وزارت نیرو و مسئولیت رئیس‌جمهور

مجید یونسیان

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

آقای پزشک‌یان اگر بیش از این دست‌روی دست بگذارد و فکر عاجلی برای وزارت و وزیر ناکارآمد نیرو نکیند؛ ناترازی برق، اوضاع نابسامان آب و بی‌عدالتی در توزیع، فاجعه بزرگی به بار می‌آورد. خشکسالی سال‌های اخیر کاملاً ضعف‌های مدیریتی در برنامه‌ریزی، توزیع و مدیریت انرژی به‌خصوص آب و برق را عیان کرده است، تاکنون مصرف‌ما در این دو حوزه بر مبنای تزریق حداکثری منابع بوده است؛ به‌گونه‌ای که با تخلیه کامل منابع اکنون به آخر خط رسیده‌ایم. وزارت نیرو هم در زمینه آب و هم برق هیچ برنامه مشخص و مدونی برای تولید و بازآفرینی منابع برق و آب نداشته و همه توان آن صرف مدیریت مصرف شده است. این مدیریت‌ها و این شیوه کار دیگر پاسخگو نیست. انتخاب‌های غلط که اغلب رفاقتی یا معامله‌گری در سطوح سیاسی و حزبی است و عنصر تخصص و برنامه در آن کم‌رنگ و بی‌اثر است،

دریایی از این مقصد به آن مبدأ طی همه این سال‌ها بوده و اکنون که تنش و جنگ نظامی تمام‌عیار برقرار است، چرا باید ایران یکباره دست به چنین اقدامی بزند و به قول معروف، چنین گاف ساده و بچه‌گانه‌ای آن هم در این برهه حساس و در حین مذاکرات دهد؟ و از همه جالب‌تر آنکه خبر چنین فعل و انفعال مهمی یک هفته مسکوت بماند و یکباره توسط مخالفان مذاکره کشف و انتشار یابد؛ آن هم با توجه به روحیات ترامپ که اگر چنین اتفاقی رخ داده بود، بلافاصله روی آن مانور می‌داد و کارزار تبلیغاتی گسترده‌ای برای فشار به ایران و استفاده از آن به‌عنوان اهرم در مذاکرات به پا می‌کرد و توپ را به زمین ایران می‌انداخت.

نکته آنکه در برابر همه این حاشیه‌پردازی‌ها و تبلیغات خاص و جهت‌دار منتقدان پیرامون علت‌سازی در خصوص تعویق مذاکرات، در هر دو پایتخت، مقامات عالی و چهره‌های اصلی بی‌توجه به این تحرکات، از واکنش جدی و ابراز نظر رسمی پرهیز دارند و در اقدامی هماهنگ و مشترک سکوت استراتژیک کرده‌اند. نکته‌ای که نشان می‌دهد دو طرف تمایل ندارند که با واکنش‌های یک‌طرفه و هیجانی، فضا مخدوش و زمینه برای عرض اندام کارشکنان در مذاکره مهیا شود و از طرف دیگر، این نکته هم بیش از پیش هویدا می‌شود که دو طرف عزم جدی و اراده قطعی در پیشبرد مذاکرات دارند که اگر چنین نبود، با توجه به همه حساسیت‌های موجود و دست‌های تنش‌پذیری چند دهه‌ای هر یک از طرفین در اسرع وقت توپ را به زمین طرف مقابل می‌انداخت تا آنان را مسبب پدید آمدن وقفه در مذاکرات با آنگونه که مخالفان می‌گویند، شکست و بن‌بست مذاکراتی، جلوه‌گر کنند.

واقعیت آن است که وقتی دو طرف در بدترین و پرتنش‌ترین وضعیت چند دهه اخیر در پرونده قتلور منازعه ایران و ایالات متحده پای به وادی مذاکره، آن هم از چند جهت متفاوت از همه ادوار گذشته، گذاشته‌اند، طبیعی است که با صرف اراده جدی این مسیر را برگزیند و آن را بر همه معادلات و موازات دیگر ارجح دانستند و بسیار بعید است که به همین راحتی‌ها حالا که هزینه‌های گزینش دیپلماسی را انتخاب کرده‌اند، به ثمن یخس و با این تحرکات فرامتنی و حاشیه‌سازی‌ها، خدشه بر این مسیر را بپذیرند.

فراموش نکنیم که دو تفاوت مهم در این دور از مذاکرات، چه بود. از یک طرف، برای اولین بار طرف ایرانی در وجه ایجابی، اندکی پیش از آغاز مذاکرات، از فرصت سرمایه‌گذاری و حضور و انتفاع اقتصادی طرف آمریکایی رونمایی و بر آن تأکید کرد و از طرف دیگر، بعد از چند فرازوتنشید جدی در خصوص اصل برقراری مذاکره، با ارسال نامه ترامپ به رهبر انقلاب و پاسخ طرف ایرانی، مذاکرات آغاز شد و در طول این مدت هم در سطح عالیه هر دو طرف واکنش‌هایی دال بر مخالفت با اصل مذاکره دیده نشده که برعکس، در تأیید ضمنی و موافقت با آن سخن گفته شده است. بر این اساس، به نظر می‌رسد، مذاکره کماکان در نقطه کانونی و متن و بطن تحولات قرار دارد و این حاشیه‌سازی‌ها و صحنه‌آرایی‌های مخالفان، نمی‌تواند در عزم و اراده جدی طرفین برای پیشبرد مذاکرات و حصول توافق محتمل خدشه ایجاد کند.

همزمان با فضاسازی جدید نتانیاها و اظهارات بحث‌برانگیز ترامپ

ایران: حملات یمن ارتباطی به ما ندارد

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

روند دیپلماتیک و گفت‌وگوی غیرمستقیم ایران و آمریکا، در چند روز گذشته شاهد تحولاتی جدید بود. ابتدا جلسه مذاکره شنبه هفته جاری در رم لغو شد و دونالد ترامپ نیز در مصاحبه با شبکه NBC اظهاراتی مطرح کرد که به معنی عبور از خط قرمزهای ترسیم‌شده توسط جمهوری اسلامی ایران در این مذاکرات است. مارکوروبیو، وزیر خارجه آمریکا و مشاور امنیت ملی ترامپ نیز در دو موضع‌گیری، راجع به توقف غنی‌سازی ووردو بازسان آمریکایی به‌سایت‌های ایران صحبت کرد. در کوران اظهارات رسانه‌ای و بیست‌های منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی، موشکی نیز از سمت یمن به خاک اسرائیل شلیک شد و با عبور از سامانه‌های پدافندی مانند تاد و پیکان، به فرودگاه بن‌گوریون اصابت کرد. رخدادی عجیب که باعث پر شدن دست اسرائیلی‌ها برای موضع‌گیری و مستقیم‌شدن تهدیدهای لفظی نخست‌وزیر رژیم‌تل‌آویوشد. مجموع این وقایع، علاوه بر افزایش فشار خارجی، در داخل کشور نیز باعث افزایش فشار رسانه‌ای تندروهای داخلی برای تخریب روند مذاکرات شد.

▼ بازی اسرائیلی - آمریکایی

از زمان آغاز عملیات‌های تجاوزکارانه آمریکاعلیه‌یمن، طرف آمریکایی همواره بر این گزاره که عملیات حوثی‌ها مربوط به ایران است، تأکید می‌کند. آن‌ها به طور مداوم از عبارت «حوثی‌ها تحت حمایت ایران» استفاده می‌کنند. اقدامی که گفته می‌شود برای باز نگه داشتن امکان جهت اقدامات پس از شکست کامل دیپلماسی علیه ایران است. ترامپ، وزیر دفاع آمریکا و دیگر سیاستمداران واشنگتن بخشی از این بازی سیاسی هستند و از این مفهوم در اظهارات‌شان به وفور استفاده می‌کنند. همین‌طور که ترامپ حمله ۱۷اکتبر حماس را به جمهوری اسلامی ایران نسبت می‌دهد. پس از حمله یمنی‌ها، سیاستمداران اسرائیلی این کارت را به دست گرفتند و وارد شدند. بنیامین نتانیاها، نخست‌وزیر اسرائیل شامگاه یکشنبه در واکنش به این حمله که ساعتی پس از فراخوان ده‌ها هزار نفر از نیروهای ذخیره ارتش اسرائیل برای گسترش عملیات متجاوزان این رژیم در غزه اتفاق افتاد، ایران را تهدید کرد. نتانیاها با تکرار ادعاهای پیشین ترامپ مبنی بر اینکه «ایران عامل حملات حوثی‌هاست»، در تویتر نوشت: «واقعاً حق بارئیس‌جمهور ترامپ است! حملات حوثی‌ها(انصارالله‌یمن) از ایران سرچشمه می‌گیرد. اسرائیل به حمله حوثی‌ها به فرودگاه اصلی ما و همچنین به اربابان ایرانی‌شان در زمان و مکان مناسب پاسخ خواهد داد.»

▼ واکنش وزارت امور خارجه

دستگاه دیپلماسی به دنبال انتساب اقدام یمنی‌ها به ایران و تهدید نخست‌وزیر رژیم اسرائیل در بیانیه‌ای اعلام کرد: «وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران تکرار ادعاهای بی‌اساس در انتساب اقدامات شجاعانه ملت یمن در دفاع از خود و حمایت از مردم فلسطین به ایران را توهین به این ملت مقتدر و مظلوم دانسته و یادآوری می‌کند این ارتش آمریکا است که در حمایت از نسل‌کشی رژیم صهیونیستی وارد جنگ با مردم یمن شده و با حمله به زیرساخت‌ها و اهداف غیرنظامی در شهرهای مختلف این کشور مرتکب جنایات جنگی می‌شود. بدون شک اقدام یمنی‌ها در حمایت از مردم فلسطین، تصمیمی مستقل و برآمده از حس همبستگی انسانی و اسلامی آنها با برادران و خواهران فلسطینی بوده و انتساب آن به جمهوری اسلامی ایران ادعایی گمراه‌کننده و

واکنش احمد زیدآبادی به فضاسازی‌ها علیه هم‌میهن:

دفاع از مواضع رسمی کشور جرم است؟

برندگان است! مگر هم‌میهن یا گردانندگان آن تصمیم به انجام مذاکره با آمریکا گرفته‌اند که اینطور مورد غضب این آقایان قرار گرفته‌اند؟ در ثانی، کل یادداشت هم‌میهن در جهت اثبات این نکته نوشته شده که حوثی‌ها «مستقل» عمل می‌کنند و مسئولیت کارهای آنان با خودشان است.

چرا این موضوع به مذاق کیهان و رجانیز این همه تلخ آمده است؟ انتظار دارند از فردا بنویسیم حوثی‌ها از جمهوری اسلامی فرمان می‌گیرند؟ یعنی در این کشور حمایت از سیاست رسمی و اعلام‌شده کشور جرم شده است و حتماً باید در جهت نقض آن مطلب نوشت؟ شرم‌آورتر از واکنش کیهان و رجانیز، تذکر کتبی هیئت نظارت بر مطبوعات به مدیرمسئول هم‌میهن و ارجاع پرونده به دادگاه است. واقعاً بررسی اثر شلیک موشک بر مذاکرات هم شد جرم؟ این چه باج سخیفی است که به مخالفان تندرو سیاست رسمی کشور داده‌اند؟ یا این رفتارها، کاری نکنید که عطایان را به لقایان ببخشیم و بین‌سندان تندروهای داخلی و چکش رسانه‌های برانداز خارج از کشور به حال خود رهایتان کنیم!»

انحرافی باهدف تحت‌الشعاع قرار دادن جنایات رژیم صهیونیستی در فلسطین اشغالی، سرپوش گذاشتن بر ناکامی‌ها و بهانه‌جویی برای ناامن‌سازی بیشتر منطقه غرب آسیا است. وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر موضع اصولی خود مبنی بر ضرورت احترام به تمامیت سرزمینی و حاکمیت ملی کشورها، حملات نظامی آمریکا به یمن را به‌عنوان نقض فاحش منشور ملل متحد و قواعد بنیادین حقوق بین‌الملل محکوم می‌کند. وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با یادآوری تبعات و آثار خطرناک تداوم این حملات بر امنیت وثبات منطقه غرب آسیا و دریای سرخ، همواره خواستار توقف نسل‌کشی و کشتار در فلسطین اشغالی به‌عنوان علت اصلی تداوم ناامنی در کل منطقه شده است. جمهوری اسلامی ایران ضمن تأکید بر عزم قاطع فرزندان ایران برای دفاع همه‌جانبه در برابر هرگونه شرارت و اقدام غیرقانونی علیه امنیت و منافع ملی ملت ایران، تهدیدهای اخیر آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه میهن عزیزمان را محکوم کرده و مسئولیت آثار و تبعات مترتب بر آن را متوجه دولت آمریکا و رژیم تروریست صهیونیستی می‌داند.»

▼ هشدار عراقچی

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان دیروز در تویتر به اظهارات نتانیاها و واکنش نشان داد. او نوشت: «حمایت از نسل‌کشی نتانیاها در غزه از طریق ارسال سلاح‌های مرگبار، و جنگ طلبی به نمایندگی از نتانیاها در یمن، هیچ دستاوردی برای مردم آمریکانداشته است. نتانیاها و باوقاحت تلاش می‌کند به رئیس‌جمهور ترامپ دیکته کند که در دیپلماسی خود با ایران چه کاری می‌تواند انجام دهد و چه کاری نمی‌تواند. جهان همچنین فهمیده که نتانیاها چگونه مستقیماً در دولت ایالات متحده دخالت می‌کند تا آن را به فاجعه دیگری در منطقه مایکشانند. نتانیاها تیم شکست‌خورده بایدن را فریب داد تا ۲۲میلیارد دلار از پول مالیات‌دهندگان آمریکایی را به او بدهند. این مبلغ، در برابر هزینه هر حرکت اشتباهی که بخوانند علیه ایران انجام دهند، رقمی به‌شمار نمی‌رود. اگر هدف غایی این طور که رئیس‌جمهور ترامپ باهم گفت باشد، یعنی «تنها چیزی که آنها نمی‌توانند داشته باشند سلاح هسته‌ای است»، توافق قابل دستیابی است اما تنها یک راه برای تحقق آن وجود دارد: دیپلماسی، بر مبنای احترام و منافع متقابل. اقلیت «نتانیاها-اول» در آمریکا که از دیپلماسی وحشت دارند، اکنون برنامه واقعی خود را افشاء کرده‌اند. جهان باید توجه داشته باشد که اولویت واقعی آنان چیست.»

▼ آخرین مصاحبه ترامپ

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده در آخرین مصاحبه‌ای که با تلویزیون NBC داشت، راجع به ایران نیز صحبت کرد. اگرچه بخشی از صحبت‌های او کاملاً تکراری بود. به‌خصوص بخش‌هایی که راجع به ورشکستگی ایران در دوران او و ثروتمند شدن آن در دوران بایدن و رخ دادن هفت اکتبر صحبت می‌کرد. کریستن ولکر، مجری NBC درباره مذاکرات ایران و آمریکا از ترامپ پرسید: «دولت شما با ایران گفت‌وگوهایی داشته است. آیا هدف این مذاکرات محدود کردن برنامه هسته‌ای ایران است یا برچیدن کامل آن؟» ترامپ در پاسخ گفت: «برچیدن کامل». ولکر گفت: «این تمام چیزی است که شما خواهید پذیرفت؟»

ترامپ: «بله، این تمام چیزی است که من می‌پذیرم. اکنون، یک نظریه جدید مطرح شده است که به ایران اجازه داده می‌شود برنامه هسته‌ای غیرنظامی داشته باشد اما من می‌گویم آنها نفت زیادی دارند، برای چه به آن نیاز دارند؟ اما می‌دانید، من این را در کشورهای دیگر هم دیده‌ام، جایی که آنها به دنبال انجام کاری (با برنامه هسته‌ای) هستند و نفت زیادی دارند. ایران (منابع انرژی